

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument zasedanja

A7-0054/2013

4.4.2013

POROČILO

o pospeševanju razvoja s trgovino
(2012/2224(INI))

Odbor za razvoj

Poročevalec : Alf Svensson

Pripravljalavka mnenja (*) Tokia Saifi, Odbor za mednarodno trgovino

(*) Pridruženi odbor – člen 50 Poslovnika

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	17
MNENJE ODBORA ZA MEDNARODNO TRGOVINO (*).....	19
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU.....	23

(*) Pridruženi odbor – člen 50 Poslovnika

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o pospeševanju razvoja s trgovino

(2012/2224(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 27. januarja 2012 z naslovom „Trgovina, rast in razvoj“ (COM(2012)0022), ki posodablja sporočilo o isti temi z dne 18. septembra 2002,
- ob upoštevanju členov 207 in 208 Pogodbe o delovanju Evropske unije in člena 3 Pogodbe o Evropski uniji,
- ob upoštevanju drugih sporočil in delovnih dokumentov služb Komisije iz zadnjih let, ki se navezujejo na to temo, med drugim sporočil o usklajenosti politik za razvoj (COM(2009)0458, SEC(2010)0421, SEC(2011)1627), o akcijskem načrtu EU glede enakosti spolov in krepitve vloge žensk pri razvoju za obdobje 2010–2015 (SEC(2010)0256), o povečanju učinka razvojne politike EU: agenda za spremembe (COM(2011)0637), o razvojnem financiranju (COM(2012)0366), o pristopu EU k odpornosti (COM(2012)0586), o socialni zaščiti v razvojnem sodelovanju Evropske unije (COM(2012)0446), o sodelovanju Evrope s civilno družbo na področju zunanjih odnosov (COM(2012)0492) ter o pomoči za trgovino (COM(2007)0163) in letnih poročil Komisije o spremljanju te pomoči,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 16. marca 2012 o pristopu EU k trgovini, rasti in razvoju v naslednjem desetletju in njegovih drugih sklepov, ki so pomembni za to temo,
- ob upoštevanju Sporazuma iz Cotonouja¹,
- ob upoštevanju uredb v zvezi z instrumentom za razvojno sodelovanje² in Evropskim razvojnim skladom (ERS) ter njunim izvajanjem,
- ob upoštevanju Strateškega okvira EU za človekove pravice in demokracijo ter točke 11 o trgovini iz z njim povezanega akcijskega načrta³,
- ob upoštevanju okrepljenega celostnega okvira za pomoč v zvezi s trgovino za najmanj razvite države, oblikovanega pod vodstvom Svetovne banke,
- ob upoštevanju agende Mednarodne organizacije dela o dostojnem delu in pobude OZN o minimalni ravni socialne zaščite,
- ob upoštevanju četrte svetovne konference o ženskah, ki je potekala septembra 1995 v Pekingu, ter pekinške deklaracije in izhodišč za ukrepanje,

---

¹ Sporazum iz Cotonouja, kot je bil spremenjen leta 2005 in 2010.

² Uredba (ES) št. 1905/2006, UL L 378, 21.12.2006, str. 41.

³ Dokument Sveta za javnost 11855/12.

- ob upoštevanju svojih resolucij, povezanih s trgovino in razvojem, med drugim resolucije o trgovini in revščini¹; o pomoči za trgovino²; o sporazumih o gospodarskem partnerstvu³; o splošnih sistemih preferencialov Evropske unije⁴; o družbeni odgovornosti gospodarskih družb⁵, o sodelovanju z državami v razvoju pri spodbujanju dobrega upravljanja pri davčnih zadevah⁶; o odnosih med EU in Afriko⁷; o zanesljivi preskrbi s hrano⁸; o splošnem razvoju razvojne politike EU⁹ in o usklajenosti politik za razvoj¹⁰,
  - ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za razvoj in mnenja Odbora za mednarodno trgovino (A7-0054/2013),
- A. ker je očitno, da sta člena 207 in 208 Pogodbe o delovanju Evropske unije med seboj povezana; ker člen 207 določa, da trgovinska politika EU temelji na načelih in ciljnih zunanjega delovanja Unije, in ker je treba v skladu s členom 208 pri politikah Unije, ki lahko vplivajo na države v razvoju, upoštevati cilje razvojnega sodelovanja;
- B. ker so države članice in Komisija po pekinški deklaraciji in izhodiščih za ukrepanje kot delu razvojne politike sprejele strategijo o vključevanju načela enakosti spolov;
- C. ker sta zmanjševanje revščine in uresničevanje razvojnih ciljev tisočletja osrednja elementa razvojne politike EU ter bi morala usmerjati tudi trgovinsko politiko EU do držav v razvoju; ker bi bilo treba v to politiko vključiti spodbujanje človekovih pravic, to pa bi moralo prispevati k na človekovih pravicah temelječem pristopu EU k razvoju;
- D. ker liberalizacija trgovine in zmanjševanje revščine nista samodejno povezani in je lahko odpiranje trgovine eno od najučinkovitejših gibal gospodarske rasti in razvoja, če in kadar so izpolnjeni ustrezni pogoji;
- E. ker je uspešen razvoj, temelječ na trgovini, med drugim odvisen od dobro delujočih institucij, učinkovitega boja proti korupciji, zdravega zasebnega sektorja ter prizadevanj za široko zastavljen in vključujoč model gospodarskega razvoja, diverzifikacije in postopnega povečevanja dodane vrednosti;
- F. ker je trgovinska politika EU do držav v razvoju zastavljena tako, da si prizadeva za njihovo boljše vključevanje v mednarodni trgovinski sistem, vendar pa nima jasno zastavljenih razvojnih ciljev, zato obstaja nevarnost, da bo uničila lokalno proizvodnjo in povečala odvisnost od izvoza surovin; ker nekatere države v razvoju, zlasti najmanj razvite med njimi, kljub velikim prizadevanj za liberalizacijo, niso mogle diverzificirati

¹ UL C 298 E, 8.12.2006, str. 261.

² UL C 102 E, 24.4.2008, str. 291.

³ UL C 102 E, 24.4.2008, str. 301; UL C 323 E, 18.12.2008, str. 149; UL C 117 E, 6.5.2010, str. 101; UL C 117 E, 6.5.2010, str. 124.

⁴ UL C 284 E, 20.9.2012, str. 69.

⁵ UL C 301 E, 13.12.2007, str. 45; UL C 99 E, 3.4.2012, str. 101.

⁶ UL C 199 E, 7.7.2012, str. 37.

⁷ UL C 169 E, 15.6.2012, str. 45.

⁸ UL C 56 E, 26.2.2013, str. 75.

⁹ Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0320; sprejeta besedila, P7_TA(2012)0386.

¹⁰ OJ C 161 E, 31.5.2011, str. 47; sprejeta besedila, P7_TA(2012)0399.

proizvodnje in izvoza;

- G. ker je vpliv globalizacije na zmanjševanje revščine neenak; ker velik delež prebivalstva v državah v razvoju še vedno živi v skrajni revščini, zlasti v najmanj razvitih državah: leta 1990 je v najmanj razvitih državah živel 18 % skrajno revnih, leta 2007 pa se je njihov delež podvojil na 36 %;
- H. ker pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu močno zaostajajo in je splošni napredek še vedno majhen, razvojni cilji pa v strategiji EU o sporazumih o gospodarskem partnerstvu še niso jasno opredeljeni, se je za izboljšanje teh razmer v pogajanjih treba predvsem osredotočiti na razvoj, ne toliko na časovni rok;
- I. ker revne države težko nadomestijo zmanjšanje dohodka od davka na dohodek, ki je posledica sedanje globalne liberalizacije trgovine; ker obstaja nevarnost, da bodo višje carine za predelane izdelke kot za surovine zgolj vzdrževale položaj, v katerem države v razvoju nastopajo le kot izvozniki surovin;
- J. ker je treba odpraviti negativne trgovinske in razvojne učinke, ki jih ima skupna kmetijska politika na države v razvoju;
- K. ker je obsežnejša proizvodnja biogoriv v veliki meri odvisna od obsežnejše industrijske pridelave monokultur in s tem kmetijskih praks, ki škodujejo okolju, biotski raznovrstnosti, rodovitnosti tal in razpoložljivosti vode; ker ima lahko širjenje biogoriv hude posledice, povezane s kršenjem zemljiških pravic, izgubo dostopa do življenjsko pomembnih naravnih virov, krčenjem gozdov in propadanjem okolja;
- L. ker bodo države z višjim srednjim dohodkom s 1. januarjem 2014 izključene iz splošnega sistema preferencialov EU, vendar je negotovo v kolikšni meri bo to povzročilo odprtje novih izvoznih priložnosti za najmanj razvite države;
- M. ker je pomoč za trgovino zasnovana tako, da bi državam v razvoju med drugim pomagala pri izgradnji trgovinskih zmogljivosti, zmanjševanju upravnih ovir za trgovino, vzpostavljanju učinkovite infrastrukture za prevoz blaga in pri krepitvi lokalnih podjetij, da bi jih pripravili za konkurenco in jim omogočili, da se odzivajo na lokalne potrebe in izkoriščajo nove tržne priložnosti; ker bi morala pomoč za trgovino pomagati pri spodbujanju predelave in diverzifikaciji proizvodnje, podpirala naj bi regionalno povezovanje in tehnološki prehod ter omogočala vzpostavitev in razvoj domače proizvodne zmogljivosti, pa tudi prispevala k zmanjševanju razlik v dohodkih;
- N. ker je regionalno povezovanje učinkovito sredstvo za doseganje blaginje, miru in varnosti; ker so lahko razvojne koristi bolj delujoče notranje in regionalne trgovine enako ali bolj pomembne kot koristi okrepljene zunanje trgovine, zlasti glede na podnebne spremembe; ker v regionalni trgovini v Afriki prevladujejo predelani izdelki, v zunanji trgovini pa surovine;
- O. ker je izvoz naravnih virov pogosto povezan s korupcijo in z nazadovanjem v drugih gospodarskih sektorjih; ker je takoimenovani pojav „prekletstvo virov“ na splošno priznan, zato si mora trgovinska politika EU prizadevati za njegovo preprečevanje in odpravo;

- P. ker so „konfliktni viri“ naravni viri, katerih sistematično izkoriščanje ali trgovanje v okviru konflikta prispeva k hudim kršitvam človekovih pravic, kršenju mednarodnega humanitarnega prava ali kršitvam, ki po mednarodnem pravu veljajo za kazniva dejanja, oziroma se s temi kršitvami okorišča ali jih celo sproža;
- Q. ker morajo politike EU spodbujati prehransko preskrbljenost in je nikoli ne smejo ogroziti; ker je v državah ali regijah, ki prehransko niso preskrbljene, prav tako treba ustaviti spreminjanje namembnosti kmetijskih površin za namene, ki ne vključujejo proizvodnje hrane za lokalne ali regionalne potrebe (problematika prisvajanja zemljišč);
- R. ker je predvsem podpora EU za biogoriva privedla do posredne spremembe rabe tal in nihanja cen hrane v državah v razvoju;
- S. ker je zagotavljanje zemljiške posesti malim imetnikom, ki predstavljajo večino lastnikov posesti v državah v razvoju in so najbolj ranljivi, temelj zdravih nepremičninskih in kreditnih trgov, ki so bistveni za stabilen in trajnostni razvoj;
- T. ker je vlaganje v priložnosti za ženske, zlasti na področju mikrokreditov, izredno pomembno za velike donose v smislu gospodarskega in družbenega razvoja;

Trgovina kot učinkovito gonilo rasti, razvoja in zmanjševanja revščine

1. potrjuje svoje stališče, da mora biti spodbujanje trajnostnega razvoja glavni cilj trgovinske politike EU do držav v razvoju; meni, da bi bilo treba konkretne in trajne razvojne cilje oblikovati za vse pobude v okviru te politike;
2. poudarja, da je treba trgovinske politike in politike pomoči za trgovino dosledno oblikovati na podlagi preglednih, vključujočih in participativnih postopkov, v katere se vključijo vse zainteresirane strani, pri čemer se posebna pozornost nameni najbolj prikrajšanim, zlasti ženskam, saj ni gotovo, da bo liberalizacija trgovine pripomogla k rasti in zmanjševanju revščine,
3. poudarja, da mora pravična trgovina med EU in državami v razvoju temeljiti na popolnem spoštovanju in zagotavljanju delovnih standardov in pogojev Mednarodne organizacije dela (ILO) ter zagotavljati spoštovanje najvišjih mogočih socialnih in okoljskih standardov; poudarja, da to vključuje plačevanje poštenih cen za surovine in kmetijske proizvode iz držav v razvoju;
4. poziva, da se posebna pozornost nameni spodbujanju enakosti spolov in krepitvi vloge žensk;
5. pozdravlja to, da se agenda za spremembe (COM(2011) 637) osredotoča na poslovno okolje, regionalno povezovanje in svetovne trge ter na socialno zaščito, zdravstvo, izobraževanje in delovna mesta;
6. poziva k celovitemu izpolnjevanju zahteve glede usklajenosti politik za razvoj, med drugim z odpravo nepoštenih proizvodnih in trgovinskih praks, prelova in kmetijskih subvencij, ki škodijo razvoju in ogrožajo prehransko preskrbljenost;

7. poudarja, da naložbena politika sproža dva glavna izziva za države v razvoju: na nacionalni ravni je treba naložbeno politiko vključiti v razvojno strategijo, ki bo vsebovala cilje trajnostnega razvoja; na mednarodni ravni je treba okrepiti razvojno razsežnost mednarodnih naložbenih sporazumov ter uravnovesiti pravice in obveznosti držav in vlagateljev;
8. obžaluje, da glede na poročilo Konference Združenih narodov za trgovino in razvoj (UNCTAD) o naložbah po svetu iz leta 2012 nekateri mednarodni naložbeni sporazumi, sklenjeni leta 2011, uporabljajo tradicionalni model sporazuma, po katerem naj bi bil edini cilj tega akta zaščita naložb; vseeno pozdravlja dejstvo, da nekateri novi sporazumi vsebujejo določbe, ki zagotavljajo, da sporazum ne posega v strategije držav za trajnostni razvoj, osredotočene na okoljske in družbene vplive naložb, ampak k njim celo prispeva;
9. zaskrbljeno ugotavlja vedno večje število primerov reševanja sporov med vlagatelji in državo, vloženih v okviru mednarodnih sporazumov o naložbah in v katerih vlagatelji izpodbijajo osrednje javne politike, pri tem pa trdijo, da te politike negativno vplivajo na njihove poslovne možnosti; v zvezi s tem poudarja, da naj bi bili mednarodni sporazumi o naložbah glede na poročilo o naložbah po svetu iz leta 2012 vse bolj sporni in politično občutljivi, predvsem zaradi širjenja arbitraže med vlagatelji in državo na podlagi teh sporazumov, kar povzroča vse večje nezadovoljstvo (npr. izjava Avstralije v zvezi s trgovinsko politiko, da v svoje prihodnje mednarodne sporazume o naložbah ne bo več vključevala določb o reševanju sporov med vlagatelji in državo) in med drugim kaže na pomanjkljivosti v sistemu (npr. široko področje uporabe določb, kot so določbe o razlastitvi, pomisleki v zvezi s kvalifikacijami rzsodnikov, premajhno preglednostjo in visokimi stroški postopka ter razmerjem med reševanjem sporov med vlagatelji in državo ter postopki med državami); zato vztraja, da morajo vsi prihodnji evropski sporazumi o naložbah preprečiti, da bi mednarodno reševanje sporov med vlagatelji in državo državam onemogočalo sprejemanje predpisov v javno korist;
10. opominja, da mobilizacija naložb za trajnostni razvoj ostaja velik izziv za države v razvoju, zlasti za najmanj razvite med njimi; v tem okviru poudarja, da je UNCTAD razvil celovit okvir naložbene politike za trajnostni razvoj s posebnim poudarkom na odnosu med tujimi naložbami in trajnostnim razvojem;
11. poziva EU, naj dejavno uporablja številne razpoložljive instrumente za podpiranje miru, spoštovanje človekovih pravic, demokracije, pravne države, dobro upravljanje, zdrave javne finance, naložbe v infrastrukturo, spoštovanjem socialnih standardov s strani evropskih podjetij in njihovih hčerinskih podjetij, zanesljivo zagotavljanje osnovnih storitev ter za prizadevanje za doseganje vključujoče rasti in zmanjševanje revščine v državah v razvoju, s čimer bo tudi pomagala ustvariti ugodno okolje za učinkovito izvajanje pomoči za trgovino in razvoj trgovine;
12. poudarja, da je za uspešno vključevanje držav v razvoju v svetovno trgovino potrebno več kat le boljši dostop na trg in okrepljena mednarodna pravila trgovanja; zato bi bilo treba pri načrtovanju pomoči za trgovino države v razvoju podpreti v domačih prizadevanjih za spodbujanje lokalne trgovine in odpravo omejitev na strani ponudbe in strukturnih pomanjkljivosti, ki jih je mogoče odpraviti z reformo notranjih trgovinskih politik, njihovim spodbujanjem, krepitevijo carinskih zmogljivosti, nadgradnjo infrastrukture,

povečanjem proizvodne zmogljivosti in vzpostavitvijo domačih in regionalnih trgov;

13. poudarja, da liberalizacija trgovine in zmanjševanje revščine nista samodejno povezani; v zvezi s tem ugotavlja, da Konferenca OZN za trgovino in razvoj navaja, da je povprečna raven vključevanja najmanj razvitih držav v trgovino glede na razmerje med izvozom in uvozom blaga in storitev dejansko višja, kot je od začetka 90 let 20. stoletja v primeru gospodarsko naprednih držav; zato meni, da so razlogi za množično revščino v najmanj razvitih državah posledica tega, da so te države premalo razvite in ne morejo spodbujati strukturnih sprememb, krepiti produktivne zmogljivosti in ustvariti produktivnih delovnih mest na nacionalni ravni;
14. prav tako poudarja, da je po mnenju UNCTAD-a pre nagljena in hitra liberalizacija trgovine, h kateri se je v 80. in 90. letih 20. stoletja spodbujalo veliko držav v razvoju z nizkimi prihodki, privedla do deindustrializacije in oblike vključevanja, pri kateri so postale še bolj odvisne od zunanjih trgov in izpostavljene tem trgov, nasprotno pa so države, ki so imele največje koristi od liberalizacije trgovine in v katerih se je revščina splošno gledano najbolj zmanjšala, tiste, ki so svoje gospodarstvo odpirale zmerno in postopoma v skladu z razvojem produktivne zmogljivosti in so napredovale k strukturnemu preoblikovanju;
15. poudarja, da je treba zato, da bosta rast in ustvarjeno bogastvo koristila vsem, s tem pa trajno in učinkovito zmanjševala revščino, spodbujati rast v sektorjih, ki jih revščina najbolj prizadene in v katerih delajo revni; poudarja, da bi morala rast prav tako prinesiti koristi in odločilno moč ženskam, osredotočati pa bi se morala na boljšem splošnem poslovnem okolju za razcvet malih in srednjih podjetij, pa tudi na trajnih priložnosti za mikrofinanciranje in mikro kredite; poudarja, da bi morale biti inovacije, ustvarjalnost in konkurenčnost vodilo razvojnih in trgovinskih politik na tem področju, da bi se na ta način ustvarila nova delovna mesta in bi se okrepila vloga prikrajšanih družbenih skupin;
16. pozdravlja dejstvo, da se Komisija zaveda, da je treba podpirati udeležbo malih proizvajalcev in podjetij; opozarja na tržni potencial shem o pravični trgovini in na njihovo učinkovitost pri omogočanju socialnega razvoja;
17. predlaga, naj bo Komisija bolj proaktivna pri zagotavljanju trajnostnega javnega naročanja na mednarodni ravni;
18. poziva EU, njene države članice in druge donatorje, naj priznajo ključno vlogo žensk za gospodarski razvoj ter svoja prizadevanja v okviru pomoči prilagodijo tako, da se krepi vloga žensk v družbenem in finančnem smislu, med drugim s podporo razvoju podjetij in zagotavljanjem dostopa, predvsem ženskam, do storitev mikrofinanciranja;
19. opozarja Komisijo in države članice na akcijski načrt EU glede enakosti spolov in krepitve vloge žensk pri razvoju in na ukrepe, ki jih prinaša;
20. ponovno poudarja, da mora EU v vseh svojih zunanjih politikah, tudi na področju mednarodne trgovine, obvezno slediti načelu usklajenosti politik za razvoj ter spoštovati, krepiti in varovati človekove pravice in enakost spolov; z zadovoljstvom pričakuje celovito izvajanje določb o trgovini iz akcijskega načrta, priloženega strateškemu okviru EU za človekove pravice in demokracijo;

21. meni, da bi morale strategije za trajnostni gospodarski razvoj med drugim zagotoviti: udeležbo zasebnega sektorja v realnem gospodarstvu, regionalno kohezijo, povezovanje trgov s pomočjo čezmejnega sodelovanja in razvoj odprte in pravične trgovine, vključene v večstranski, na jasnih pravilih temelječi trgovinski okvir;
22. opozarja na pomen naložb za odpiranje, razvoj in krepitev bistvenih pristaniških, prometnih, energetskih in telekomunikacijskih infrastruktur, zlasti čezmejnih;
23. spodbuja države upravičenke do pomoči za razvoj prek trgovine, naj izkoriščajo tudi lastne domače vire, kamor sodijo tudi proračunski prihodki iz pravičnega pobiranja davkov in človeški kapital; poziva Komisijo, naj v državah, ki ustvarjajo dohodke z izkoriščanjem naravnih virov, podpre pregledno in trajno upravljanje teh virov; poudarja, da je treba vzpostaviti popolno preglednost glede plačil, ki jih evropska podjetja izplačujejo vladam; poziva Komisijo, naj v državah v razvoju podpre strategije za trajnostno industrializacijo, da bi se vzpostavila trgovina s proizvodi, ki prinašajo dodano vrednost;
24. meni, da so orodja, ki jih je oblikovala EU za pomoč pri razvoju prek trgovine in naložb, zlasti revidirani sistem splošnih preferencialov in sporazumi o gospodarskem partnerstvu, učinkovita; vseeno poudarja, da pomoči za trgovino ne sestavljajo samo ti instrumenti; EU opozarja na cilj, ki si ga je zastavila in po katerem naj bi do leta 2015 skupna sredstva za pomoč zvišala na 0.7% BND; spodbuja Komisijo, da v svoji skupni ponudbi pomoči poveča delež tehnične pomoči, tudi na področju standardizacije; poziva EU, naj nastopa bolj usklajeno pri izvajanju trgovinskih, kmetijskih, okoljskih, energetskih in razvojnih politik;
25. meni, da bi morala evropska razvojna pomoč prek trgovinskih politik vključevati vse vidike inovacij – tako finančnih kot tudi tehnoloških in organizacijskih – na osnovi najboljših praks;
26. priporoča Komisiji, naj se pogaja za vključitev dejansko izvršljivih določb o človekovih pravicah v vse prihodnje dvostranske trgovinske sporazume in sporazume o sodelovanju, da bi dejansko prispevala k razvoju, ki bo temeljil na pravicah;
27. poudarja pomen dostojne ravni plač in standardov varnosti pri delu za trajnostni svetovni trgovinski sistem in nove svetovne proizvodne verige; glede tega opozarja Komisijo na njeno sporočilo o spodbujanju dostojnega dela za vse;
28. želi, da bi se zaradi skladnosti politik, ki jih izvaja EU, poglobilo sodelovanje med različnimi službami Komisije in Evropsko službo za zunanje delovanje ter vsemi tremi pristojnimi institucijami, torej Komisijo, Svetom in Evropskim parlamentom;
29. meni, da merila ocenjevanja politik in programov razvoja prek trgovine in naložb ne bi smela vključevati le statistike o rasti in trgovini, ampak tudi število ustvarjenih delovnih mest ter izboljšav v kakovosti življenja ljudi, ki živijo v državah v razvoju, v smislu človeškega, socialnega, kulturnega in okoljskega razvoja;

Postavljanje trgovinskih pogajanj in sporazumov v jasnejši razvojni okvir

30. poudarja, da je treba trgovinske reforme združiti z dobro oblikovanimi javnimi politikami, zlasti na področju socialnega varstva; splošneje poudarja pomen pravočasnih in dobro pripravljenih nacionalnih razvojnih strategij ter sistematičnih ocen tega, kako sedanje trgovinske politike vplivajo na revščino; poziva Komisijo, naj pri sklepanju trgovinskih sporazumov in sporazumov o naložbah za zagotovitev njihove skladnosti z obveznostmi iz mednarodnih instrumentov o človekovih pravicah sledi navodilom poročevalca OZN o pravici do hrane, v katerem jih ta poziva k uporabi ocene učinka na človekove pravice (Vodilna načela pri oceni učinka trgovinskih sporazumov in sporazumov o naložbah na človekove pravice); odločno jo tudi poziva, naj v vse svoje trgovinske sporazume vključi jasno pogojevanje in klavzule o človekovih pravicah in demokraciji;
31. poudarja, kako pomembno je v sporazume o prosti trgovini z državami v razvoju vključiti družbeno odgovornost gospodarskih družb, saj se s tem spodbujajo človekove pravice ter družbeni in okoljski standardi; predlaga, da se v vse prihodnje sporazume o prosti trgovini poleg socialnih in okoljskih poglavij vključi obsežno poglavje o človekovih pravicah;
32. poziva Komisijo, naj spodbuja vlade držav v razvoju, da med oblikovanjem trgovinskih politik izvajajo obsežna posvetovanja, tudi z nedržavnimi in neposlovnimi akterji; prav tako poziva Komisijo, naj med pogajanja daje prednost preglednosti, da bi s tem omogočila stalno in učinkovito udeležbo vseh zainteresiranih strani in podprla doseganje rezultatov na področju razvoja;
33. poziva k poglobljeni analizi izida večstranskih in dvostranskih trgovinskih pogajanj med EU in tretjimi državami z vidika podnebja, spolov in trajnosti, odločno poziva Komisijo, naj v okviru vseh oblik pomoči za trgovino in druge ustrezne razvojne pomoči odobri izrecno podporo za obvladovanje podnebnih sprememb;
34. meni, da bi bilo treba pri pogajanjih o trgovinskih sporazumih določiti primerjalna merila za ocenjevanje napredka na področju razvoja, da bi olajšali spremljanje in po potrebi spreminjanje časovnih razporedov za izvajanje ukrepov, prilagajanje spremljevalnih ukrepov, ki lahko vključujejo pomoč za trgovino in pomoč pri prilagajanju, ter pripravo novih pobud, če so potrebne za uresničevanje razvojnih ciljev; poudarja, da je za trgovinska pogajanja bistveno pomagati državam v razvoju s pravnim in drugim strokovnim znanjem in izkušnjami, ki so potrebni za učinkovito delovanje v Svetovni trgovinski organizaciji;
35. poziva EU, naj še naprej zmanjšuje trgovinske ovire in subvencije, ki izkrivljajo trgovino, da bi pomagala državam v razvoju povečati njihov delež v svetovni trgovini; poziva k ukinitvi kmetijskih izvoznih subvencij, k čemur so se obvezali med razvojnimi pogajanja Svetovne trgovinske organizacije v Dohi in kar bi bilo treba udejanjiti v najkrajšem možnem času;
36. spodbuja Komisijo, naj podpre posebnega poročevalca OZN o pravici do hrane, ki je pozival k oblikovanju sistema pozitivnih spodbud za uvoz v EU kmetijskih proizvodov, pridelanih v skladu s posebnimi okoljskimi in socialnimi standardi in standardi s področja človekovih pravic, zlasti z zagotavljanjem pravičnih dohodkov za proizvajalce in zajamčenih plač za kmetijske delavce;

37. poziva EU, naj si vedno prizadeva, da bo njen širok pristop k trgovinskim pogajanjem, ki vključuje vprašanja, kot so naložbe, javna naročila, konkurenca, trgovina s storitvami ter pravice intelektualne lastnine, v skladu s potrebami in razvojnimi strategijami partnerskih držav; poudarja zlasti, da je uvedba načela vzajemnosti glede javnega naročanja lahko izjemno škodljiva za države v razvoju, saj lahko med drugim škodi razvoju mladih gospodarskih panog in predelovalnih dejavnosti; zato EU odločno poziva, naj opredeli svojo politiko in pri tem v celoti spoštuje „posebno in pristransko obravnavo“ za države v razvoju; prav tako znova poudarja, da morajo vlade in parlamenti ohraniti pravico do upravljanja naložb, da lahko izvajajo diskriminacijo v korist vlagateljev, ki podpirajo razvoj države, kot tudi zato, da lahko zagotovijo, da obstajajo obveznosti in dolžnosti za vse vlagatelje, tudi tuje, zaradi spoštovanja delovnih, okoljskih in človekovih pravic ter drugih standardov;
38. pozdravlja vključitev vidika spolov v pripravo ocen učinka na trajnost, povezanih s trgovinskimi pogajanjmi; poziva Komisijo, naj se seznaní s temi ocenami in zagotovi, da se bodo ugotovljena vprašanja spolov dejansko obravnavala pri ukrepih politike, ki spremljajo trgovinske sporazume;
39. je prepričan, da bi morala biti pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu osredotočena na vsebino, ne pa na časovne roke; izjavlja, da je zato, da bi sporazumi vodili v razvoj, potreben prožnejši pristop na strani EU, ki bo s povečanjem predelave in večjo regionalno trgovino spodbujal diverzifikacijo gospodarstev držav AKP;

Pomoč za trgovino

40. podpira predlog Komisije za povečanje raznolikosti njene pomoči za trgovino in osredotočenje prizadevanj na države, ki jo najbolj potrebujejo, zlasti na najmanj razvite med njimi in države z nizkimi prihodki;
41. zahteva, naj instrumenti pomoči za trgovino ne bodo osredotočeni le na trgovino med EU in državami v razvoju, ampak tudi na podporo za notranjo in regionalno trgovino in trgovino jug–jug ter na tristransko trgovino med državami AKP, za kar naj se spodbujajo čezmejne vrednostne verige, poveča naj se učinkovitost poglavitnih storitev in zmanjšajo stroški prevoza, s čimer se bodo krepile vezi držav v razvoju s svetovnimi trgi;
42. spodbuja oblikovanje učinkovitejših instrumentov podpore za prilagoditev in diverzifikacijo proizvodnje ter odgovorni in trajnostni razvoj predelovalne industrije ter malih in srednjih podjetij v državah v razvoju;
43. poudarja, da bi bilo treba pri opredeljevanju strategij na področju pomoči za trgovino in drugih ustreznih razvojnih pomoči upoštevati razlike med spoloma pri dostopanju do virov, npr. mikroposojil in kreditov, do informacij in tehnologije;
44. poziva Komisijo, naj v okviru pogajanj o sporazumih o gospodarskem partnerstvu opusti zahtevo, da države AKP ne smejo uvesti omejitev izvoza surovin, saj ta povzroča tveganje večje odvisnosti od izvoza surovin ter manjših spodbud za zagon dejavnosti predelave in za diverzifikacijo gospodarstev teh držav; trdi, da je mogoče omejitve izvoza uporabiti kot razvojno orodje za spodbujanje predelave surovin in manjšo odvisnost od izvoza nepredelanih surovin;

45. podpira sveženj za spodbujanje trgovine v manjšem obsegu v državah v razvoju, ki ga v svojem sporočilu napoveduje Komisija; poziva Komisijo, naj ta sveženj še bolj razvije, in poziva vse donatorje, naj namenijo dovolj sredstev za njegovo izvajanje, zlasti za podpiranje udeležbe malih podjetij v trgovinskih shemah, ki proizvajalcem zagotavljajo dodano vrednost, vključno s tistimi, ki upoštevajo trajnost (na primer na področju pravične trgovine); prosi za redno obveščanje o izvajanju tega paketa;
46. ugotavlja, da je trgovinska zmogljivost hkrati odvisna od „strojne opreme“ (infrastrukture) in „programske opreme“ (strokovnega znanja in izkušenj), zato poziva EU, naj pomoč vlaga v krepitev obeh vidikov v številnih državah, zlasti v sodelovanju z najmanj razvitimi državami;
47. poziva EU, naj zagotovi, da se bodo s pomočjo za trgovino spodbujali instrumenti za zmanjševanje revščine in vključevanje, zato bi se bilo treba v prvi vrsti osredotočiti na potrebe malih udeležencev; poudarja, da bi bilo treba pomoč za trgovino uporabiti za razvoj trajnostnih vrednostnih verig s poudarkom na pomoči revnim, da bi se okreplil cilj doseganja trajnostne dobavne verige;
48. poziva EU, naj pozornost nameni reševanju težav v programih pomoči za trgovino, zlasti pa zmogljivost za njihovo izvajanje in spremljanje; posledično poziva k spremembi načina obravnave, da bo poudarek na rezultatih in izidih, ne pa na vložku, čeprav priznava, da je potreben skrben in usklajen zunanji nadzor, ki bo zagotavljal odprto in pregledno trgovinsko prakso;
49. poziva EU, naj v oblikovanje projektov pomoči za trgovino učinkoviteje vključi zasebni sektor, da bodo lahko podjetja v državah v razvoju spodbujala trgovino;

Razvoj in vloga zasebnega sektorja

50. meni, da je glede na preoblikovanje strukture mednarodne trgovine in trgovine med severom in jugom za učinkovitost in uspešnost programov pomoči odločilno, da so za njih odgovorne države članice, ki jih tudi koristijo pregledno, odgovorno in z zadostnimi viri in bi se zmanjšale razlike v bogastvu, delila blaginja in dosegla regionalna integracija; meni, da je odločilno, da so v oblikovanje in spremljanje teh programov sistematično vključene nacionalne, regionalne in lokalne ustanove kot tudi civilna družba in da donatorjem omogočajo nadzor;
51. poziva Komisijo, naj bolje upošteva nove izzive, ki jih razvojna pomoč prinaša prek trgovine, kot so razlikovanje med razvojnimi stopnjami, podpora lokalni proizvodnji in njena diverzifikacija ter spodbujanje socialnih in okoljskih standardov;
52. poziva vse ponudnike pomoči, tako javne kot zasebne, naj bolje uskladijo svoje dejavnosti in jih prilagodijo obstoječi ponudbi, zlasti v okviru proračunskih omejitev; opozarja, da so države BRICS zdaj istočasno upravičenke in ponudnice pomoči; jih poziva k sodelovanju z Unijo, da bi delile svoje izkušnje in izboljšale ustrezne dejavnosti ter prevzele več odgovornosti v zvezi z manj razvitimi državami ter znotraj skupnosti ponudnikov pomoči; je zaskrbljen zaradi vse pogostejše prakse vezane pomoči, zato razvite države in večje države v vzponu odvrtača od nje;

53. poziva Komisijo in vse ponudnike pomoči, naj poiščejo inovativne oblike razvojnega financiranja in partnerstva za razvoj; ob tem opozarja, da medsebojna posojila prav tako prispevajo k pospeševanju razvoja s pomočjo trgovine; priporoča boljše usklajevanje razvojnih projektov, ki jih financirajo regionalne razvojne banke in Svetovna banka/Mednarodna finančna korporacija, priporoča pa tudi še splošnejšo uporabo medregionalnih programov financiranja, kot je Skrbniški sklad EU za infrastrukturo za Afriko;
54. poziva podjetja s sedežem v EU in proizvodnimi zmogljivostmi v državah v razvoju, naj strogo upoštevajo obveznosti v zvezi s spoštovanjem človekovih pravic in svoboščin, družbenih in okoljskih standardov, enakostjo med ženskami in moškimi, temeljnimi delovnimi standardi, mednarodnimi sporazumi in preglednim plačevanjem ustreznih davkov; poziva k temu, naj se brez izjeme spoštuje pravica posameznikov, da niso žrtve prisilnega dela, zlasti v primeru otroškega dela;
55. je prepričan, da lahko zasebni sektor deluje kot gonilna sila razvoja, in poudarja, da bi morali v procesu za uresničitev tega koristiti lokalnim skupnostim in z načelom vključujočih pravičnih dobavnih verig okrepiti vse sodelujoče akterje, in sicer od proizvajalcev/delavcev do potrošnikov;
56. pozdravlja dejstvo, da je mnogo sektorjev in nadnacionalnih podjetij sprejelo kodeks ravnanja dobaviteljev in v njem opredelilo standarde socialne in okoljske uspešnosti za svoje svetovne dobavne verige; vseeno poudarja, da je širjenje in raznolikost kodeksov družbene odgovornosti gospodarskih družb izziv, in zlasti ugotavlja, da je zaradi raznolikosti tega koncepta (družbene odgovornosti gospodarskih družb), pri katerem so različna podjetja razvila različne standarde na področju računovodstva, revizije in poročanja, raven družbene odgovornosti gospodarskih družb težko primerjati; zato še enkrat poziva EU, naj stremi k jasnemu mednarodnemu pravnemu okviru za odgovornosti in obveznosti podjetij na področju človekovih pravic;
57. poleg tega poziva podjetja s sedežem v EU in druga podjetja, naj spoštujejo deset temeljnih načel globalnega dogovora OZN in vodilna načela o podjetništvu in človekovih pravicah;
58. poziva Komisijo, naj obvezujoče določbe o družbeni odgovornosti gospodarskih družb vključi v vse dvostranske sporazume o trgovini in naložbah, katerih podpisnica je EU, na podlagi smernic OECD za večnacionalna podjetja, vključno s postopkom OECD za pritožbe;
59. poziva k odločnejšim prizadevanjem EU v zvezi z davčnimi oazami in begom kapitala, ki ogrožajo prihodke EU in držav v razvoju ter onemogočajo, da bi se v revnih državah revščina zmanjšala in ustvarilo bogastvo; poudarja, da nezakoniti beg kapitala iz držav v razvoju predstavlja od 6 do 8,7 % njihovega BDP in znaša desetkrat toliko kot skupna razvojna pomoč za te države; zato poziva Komisijo, naj se proaktivno zavzema za še dodatne možnosti za sodelovanje z državami v razvoju na tem področju; zlasti se zavzema za sprejetje mednarodne konvencije z namenom odpravljanja škodljivih davčnih struktur (po zgledu večstranskega mehanizma za samodejno izmenjavo informacij o davkih), ki bi vključevala sankcije za nekooperativne jurisdikcije in finančne institucije, ki poslujejo v davčnih oazah (na primer s preučitvijo možnosti, da se finančnim institucijam, ki

poslujejo v davčnih oazah, po zgledu zakona ZDA o odpravi zlorabe davčnih oaz odvzame dovoljenje za opravljanje bančnih storitev);

60. poziva EU, druge donatorje pomoči, organe partnerskih držav ter lokalne in mednarodne zasebne akterje v državah v razvoju, naj raziščejo mogoča področja sodelovanja za trajnostni razvoj, da bi povečali prispevek poslovnih dejavnosti k razvoju ter organizacije civilne družbe vključili na vseh ravneh razprav;
61. poudarja, kako pomembno je v okviru pobude za rast spodbujati javno-zasebna partnerstva v razvojnih politikah in v partnerstvo z javnimi viri vključevati izkušnje, strokovno znanje in sisteme upravljanja zasebnega sektorja; poziva, naj se lokalnim organom v evropskih državah članicah z izkušnjami, na primer pri gradnji infrastrukture, pomaga pri povezovanju in sodelovanju z lokalnimi organi v državah v razvoju;
62. meni, da so neposredne tuje naložbe močno gonilo trajnostne gospodarske rasti, prenosa znanja in izkušenj, podjetništva, tehnologije in ustvarjanja delovnih mest in s tem bistvenega pomena za razvoj; poziva k temu, naj bo poudarek razvojne agende na pomoči za gradnjo zmogljivosti v državah v razvoju, da bi se ustvarile pregledne, predvidljive in ugodne razmere za naložbe, v katerih se bo čim bolj zmanjšala birokracija za podjetja, spoštovale lastninske pravice, spodbujala konkurenca in izvajale preudarne makroekonomske politike;

Surovine in ekstraktivne dejavnosti

63. ugotavlja, da trgovanje z naravnimi viri kljub procesu Kimberley in certificiranju spornih diamantov še vedno podpira upornike in da na rudarskih območjih še vedno prihaja do kršitev človekovih pravic; zato poudarja nujno potrebo po sistemu potrebne skrbnosti za dragulje in dragocene mineralne surovine, kot so tako imenovane krvave rudnine; meni, da bi utegnili s takim ukrepom prispevati k reševanju glavnega izziva „prekletstva“ virov in povečati koristi za države v razvoju pri trgovanju s primarnimi proizvodi; v zvezi s tem pozdravlja, da namerava Komisija objaviti sporočilo o krvavih rudninah;
64. poziva EU, naj v celoti spoštuje pravico držav v razvoju do uporabe izvoznih omejitev v njihovem javnem interesu; poudarja, da sta večja lokalna predelava surovin in ustvarjanje dodane vrednosti poglobljena elementa za odpravo odvisnosti od izvoza surovin; meni, da je treba za napredovanje k tem ciljem državam v razvoju, ki so precej odvisne od izvoza surovin, omogočiti uporabo izvoznih taks in omejitev;
65. priznava, da je Komisija partnerica pri pobudi za preglednost v ekstraktivni industriji; poziva Komisijo in subjekte, ki so dejavni v ekstraktivni industriji, naj se dejavno zavzemajo za to, da bi se pobudi pridružilo več držav proizvajalk.
66. poudarja, da naravni viri pomenijo dva glavna izziva za države v razvoju, in sicer: okoljski izziv obvladovanja učinkov uporabe virov v njihovem življenjskem ciklu in družbeno-politični izziv mednarodnega reševanja vprašanja človekovih pravic in revščine;
67. odločno podpira zakonodajni predlog o poročanju po posameznih državah v okviru pregleda direktiv o računovodstvu in preglednosti, da se preprečita korupcija in izogibanje plačevanju davkov; poziva evropske ekstraktivne industrije, ki delujejo v državah v

razvoju, naj bodo zgled družbene odgovornosti in spodbujanja dostojnega dela;

68. poudarja, da se problem upravljanja v sektorju virov skoraj v celoti rešuje s prostovoljnimi pobudami, med katerimi je najpomembnejša pobuda za preglednost v ekstraktivni industriji, s katero se skuša povečati preglednost informacij; vendar opaža, da ta pobuda, čeprav je nujna, ne zadostuje za reševanje širšega problema korupcije in podkupovanja v ekstraktivnem sektorju; prav tako ugotavlja, da okvir OZN o podjetništvu in človekovih pravicah (zaščita, spoštovanje, dostop do pravnih sredstev) še ni opredeljen za ekstraktivne industrijske panoge in vire; v zvezi s tem meni, da je treba k okviru OZN za podjetništvo in človekove pravice dodati posebne določbe o ekstraktivnih industrijskih panogah in da bi bil morebitni prvi korak imenovanje posebnega poročevalca Sveta OZN za človekove pravice za to vprašanje z mandatom, da pripravi oceno in priporočila;
69. meni, da je treba sčasoma razširiti standarde za preglednost in potrjevanje, da se v celoti obravnavata podkupovanje in korupcija v ekstraktivnem sektorju in širše; splošneje poziva EU, naj podpre trdnejše mehanizme upravljanja za obravnavanje okoljske razsežnosti in človekovih pravic pri izkoriščanju virov; zlasti meni, da je za določitev temeljnih pravnih načel za trajnostno upravljanje virov bistvena mednarodna konvencija za trajnostno upravljanje virov;
70. meni, da so za trajnostno rudarstvo potrebni pristopi, s katerimi se bo obravnaval celoten življenjski cikel virov; poudarja, da je zaradi zapletenosti svetovne dobavne verige preglednost manjša; zato meni, da bi morala sedanje pobude za preglednost spremljati prizadevanja za potrjevanje v obliki označevanja proizvodov vzdolž dobavnih verig mineralov;
71. zahteva od evropskih zasebnih akterjev, ki trgujejo s proizvodi iz ekstraktivnih dejavnosti ali jih rafinirajo, da storijo vse potrebno za zagotovitev rednega, temeljitega in strogega izvajanja načel družbene odgovornosti podjetij vzdolž dobavne verige;
72. poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj se zgledujeta po Dodd-Frankovem zakonu, ki ga je nedavno ratificirala komisija ZDA za vrednostne papirje in borzo in ki določa, da morajo izdajatelji, ki pridobivajo vire, razkriti podatke o plačilih vladam; spodbuja Komisijo, naj zahtevo o poročanju za ekstraktivne industrijske panoge razširi še na druge panoge in preuči, ali bi bilo treba razkrite podatke neodvisno revidirati;
73. meni, da bi se morale dvostranska trgovina in naložbene politike opirati na skupna načela, kot so tista iz listine o naravnih virih; v skladu s prizadevanji za ustrezno skrbnost v dobavni verigi meni, da je treba dodati sektorske določbe na področjih, ki se nanašajo na talilnice in rafinerije, metalurške panoge in reciklažno industrijo;
74. poudarja, da so poskusi EU za prepoved ali zmanjšanje uporabe izvoznih taks za surovine v nasprotju s ciljem, da se državam omogoči ustvarjanje zadostne ravni javnih prihodkov za doseganje razvojnih ciljev tisočletja, v širšem okviru pa za zagotavljanje endogenega razvoja; zato odločno poziva EU, naj prizna, da so izvozne omejitve lahko del razvojnih strategij nekaterih držav ali da se lahko upravičijo zaradi zaščite okolja;

Prehranska preskrbljenost in biogoriva

75. poziva EU in druge donatorje, naj ne spodbujajo ali prispevajo k spreminjanju namembnosti plodnih zemljišč v državah in regijah, ki se soočajo z negotovimi razmerami glede preskrbe s hrano, kjer morajo ostati kmetijska zemljišča namenjena zgolj proizvodnji hrane, in naj oblikujejo primere dobre prakse za upravljanje zemljišč in virov za biogoriva in druge pridelke za trg;
76. poudarja, da je treba v državah, ki se soočajo z negotovimi razmerami glede preskrbe s hrano, odpraviti spodbude za kmete, da zemljišča uporabljajo za druge namene, kot je proizvodnja hrane, npr. za proizvodnjo biogoriv; meni, da lahko raziskave in inovacije ob podpori proaktivnih politik v razvitih državah in državah v razvoju pomagajo zmanjševati navzkrižja med prehransko preskrbljenostjo in energetskimi interesi;

*

* *

77. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.

OBRAZLOŽITEV

Trgovinska politika za doseganje razvojnih ciljev

Trgovina je eno najpomembnejših področij politike z vidika skladnosti politik EU za razvoj. Instrumenti, ki jih ponuja trgovinska politika, lahko ob pravilni uporabi znatno vplivajo na razvoj revnih držav. Temeljni cilj trgovinske politike, ki jo EU vodi do držav v razvoju, morajo biti ustrezni rezultati, doseženi z našo politiko pomoči, in njihova krepitev. S prizadevanji za svetovni razvoj – tudi z drugimi sredstvi razen pomoči – se ohranjajo temeljne vrednote EU, pa tudi obveznosti, določene s Pogodbama.

Da bi s trgovinsko politiko EU bolje uresničevali razvojne cilje, jo je treba usmeriti k ustvarjanju pozitivnih učinkov v lokalnih, regionalnih in nacionalnih gospodarstvih ter spodbujanju diverzifikacije gospodarstev držav v razvoju, ob čemer je treba spodbujati tudi naprednejšo in donosnejšo proizvodnjo. Če se za predelane izdelke naložijo višje carine kot za surovine, lahko to pripomore k ohranjanju položaja, v katerem države v razvoju delujejo le kot izvozniki surovin.

Učinki trgovinske politike EU na države v razvoju

Treba je poudariti odgovornost, ki jo imajo bogate države in Evropska unija v svetovnem gospodarstvu. Naša moralna dolžnost je, da pomagamo zmanjšati revščino in trpljenje v svetu. Eden od načinov za učinkovito dosego tega so trgovinski sporazumi, ki bodo državam v razvoju omogočili, da bodo lahko dejansko sodelovale v svetovnem gospodarstvu in izkoristile prednosti globalizacije.

V okviru trgovinskih odnosov z državami v razvoju si niti EU niti katera od njenih držav članic ne sme privoščiti nikakršnega protekcionalizma. Tudi EU bi morala biti pripravljena kaj žrtvovati – enako, kot je to treba storiti pri sklepanju trgovinskih sporazumov z drugimi trgovinskimi partnerji.

Razvoj zasebnega sektorja, izgradnja trgovinskih zmogljivosti, pomoč za trgovino, dobro upravljanje, boj proti korupciji in učinkovita poraba proračunskih sredstev

Koncept pomoči za trgovino beleži napredek že vse od leta 2005, ko je bil izoblikovan. Po ocenah Svetovne trgovinske organizacije se z vsakim dolarjem, vloženim v okviru pomoči za povečanje trgovinske zmogljivosti določene države v razvoju, izvoz te države poveča za 42 dolarjev. Trgovinska zmogljivost je hkrati odvisna od „strojne opreme“ (infrastruktur) in „programske opreme“ (znanja), zato moramo v številnih državah pomoč vlagati v krepitev obeh vidikov, še zlasti v sodelovanju z najmanj razvitimi državami.

Dobro upravljanje je ključnega pomena za sposobnost določene države, da se razvija in ima korist od trgovine. Splošno znano je, da razširjena korupcija ovira razvoj družbe na vseh ravneh. Evropska unija lahko in mora s svojo trgovinsko politiko prispevati k vpeljavi dobrega upravljanja. Ne sme si zatiskati oči pred skorumpiranimi režimi, ampak mora zahtevati preglednost in neoporečne postopke že pred začetkom kakršnega koli sodelovanja.

Resnične spremembe tako v družbenem kot v gospodarskem razvoju določene države se morajo zgoditi od znotraj, krepitev pa jih je treba začeti že pri samih temeljih. Pomoč mora biti namenska, saj je treba z njo podpreti in spodbuditi razvoj malih in srednjih podjetij v državah

v razvoju.

Dejavnosti podjetij s sedežem v EU in drugih mednarodnih podjetij v državah v razvoju ter njihova družbena odgovornost

Politiki lahko sicer storijo veliko v okviru sestave mednarodnih trgovinskih sporazumov, vendar veliko odgovornost nosijo tudi naša podjetja. Multinacionalna podjetja imajo pogosto velik vpliv na družbo in okolje v državah v razvoju in so odgovorna za vrsto vpliva, ki ga imajo na lokalno družbo: razvoj lahko pospešujejo ali pa ga zavirajo.

Dostojne plače, ustrezne, zdrave delovne razmere in možnost ustanovitve sindikata ali vključitve vanj so minimalni in absolutni standardi, ki bi jih morala evropska podjetja ohraniti v odnosu do svojih zaposlenih v državah v razvoju. Velika podjetja pa lahko v številnih primerih do svojih zaposlenih ravnajo odgovorneje, kot se od njih zahteva na podlagi minimalnih zahtev. Obstaja veliko dobrih primerov, na katere bi res veljalo opozoriti kot na pomembne, raziskati pa bi morali tudi možnosti za sodelovanje med podjetji in uradnimi donatorji pomoči na teh področjih.

17.1.2013

MNENJE ODBORA ZA MEDNARODNO TRGOVINO (*)

za Odbor za razvoj

o pospeševanju razvoja s trgovino
(2012/2224(INI))

Pripravljalnica mnenja(*): Tokia Saïfi

(*) Pridruženi odbor – člen 50 Poslovnika

POBUDE

Odbor za mednarodno trgovino poziva Odbor za razvoj kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. podpira predlog Komisije za povečanje raznolikosti njene pomoči za trgovino in osredotočenje prizadevanj na države, ki jo najbolj potrebujejo, zlasti na najmanj razvite države in države z nizkimi prihodki;
2. meni, da je glede na preoblikovanje strukture mednarodne trgovine in trgovine med severom in jugom, za učinkovitost in uspešnost programov pomoči odločilno, da so za njih odgovorne države članice, ki jih tudi koristijo pregledno, odgovorno in z zadostnimi viri, da se zmanjšajo razlike v bogastvu, deli blaginja in doseže regionalna integracija; meni, da je odločilno, da so v oblikovanje in spremljanje teh programov sistematično vključene nacionalne, regionalne in lokalne ustanove kot tudi civilna družba in da donatorjem omogočajo nadzor;
3. poziva Komisijo, naj bolje upošteva nove izzive, ki ji prinaša razvojna pomoč prek trgovine, kot so razlikovanje med razvojnimi stopnjami, podpora lokalni proizvodnji in njena diverzifikacija ter spodbujanje socialnih in okoljskih standardov;
4. države v razvoju spodbuja, naj cilj trajnostnega gospodarskega razvoja vključijo v vse nacionalne politike, strategije in pobude, da bi razvejile svojo gospodarstvo; poziva Komisijo, naj izboljša zmogljivost vlad, da v svoje nacionalne trgovinske strategije in programe vključijo trajnostni gospodarski razvoj;
5. meni, da bi morale strategije za trajnostni gospodarski razvoj med drugim zagotoviti:
  - udeležbo zasebnega sektorja v realnem gospodarstvu;

- regionalno kohezijo in povezovanje trgov s pomočjo čezmejnega sodelovanja;
  - razvoj odprte in pravične trgovine, vključene v večstranski trgovinski okvir, ki temelji na pravilih;
6. opozarja na pomen naložb za izoblikovanje, razvoj in krepitev bistvenih pristaniških, prometnih, energetske in telekomunikacijskih infrastruktur, zlasti čezmejnih;
  7. spodbuja države, upravičene do pomoči za razvoj prek trgovine, naj izkoriščajo tudi lastne domače vire, vključno s proračunskimi prihodki s pravilnim pobiranjem davkov in človeškim kapitalom; poziva Komisijo, naj v državah, ki ustvarjajo dohodke z izkoriščanjem naravnih virov, podpre pregledno in trajno upravljanje teh virov; poudarja, da je treba vzpostaviti popolno preglednost glede plačil, ki jih evropska podjetja izplačujejo vladam; poziva Komisijo, naj podpre strategije trajnostne industrializacije v državah v razvoju, namenjene trgovini s proizvodi z dodano vrednostjo;
  8. meni, da so orodja, ki jih je oblikovala Unija za pomoč pri razvoju prek trgovine in naložb, zlasti revidirani sistem splošnih preferencialov in sporazumi o gospodarskem partnerstvu, učinkovita; vendar poudarja, da pomoči za trgovino ne sestavljajo samo ti instrumenti; opozarja Unijo na njen cilj, da bo zvišala skupni sredstva, namenjena pomoči na 0.7% BND do leta 2015; spodbuja Komisijo, da v svoji skupni ponudbi pomoči poveča delež tehnične pomoči, tudi na področju standardizacije; poziva Unijo, naj pokaže večjo usklajenost pri izvajanju trgovinskih, kmetijskih, okoljskih, energetske in razvojnih politik;
  9. meni, da bi morala evropska razvojna pomoč prek trgovinskih politik vključevati vse vidike inovacij – tako finančnih kot tudi tehnoloških in organizacijskih – na osnovi najboljše prakse;
  10. priporoča Komisiji, naj se pogaja za vključitev dejansko izvršljivih določb o človekovih pravicah v vse prihodnje dvostranske trgovinske sporazume in sporazume o sodelovanju, da bi dejansko prispevala k pristopu k razvoju, ki temelji na pravicah;
  11. poudarja pomen dostojnih ravni plač in standardov varnosti pri delu za trajnostni svetovni trgovinski sistem in nove svetovne proizvodne verige; glede tega spominja Komisijo na njeno sporočilo o spodbujanju dostojnega dela za vse;
  12. poziva vse ponudnike pomoči, tako javne kot zasebne, naj bolje uskladijo svoje dejavnosti in jih prilagodijo obstoječi ponudbi, zlasti v okviru proračunskih omejitev; opozarja, da so države BRICS zdaj istočasno upravičenke in ponudnice pomoči; jih poziva k sodelovanju z unijo, da bi delile svoje izkušnje in izboljšale ustrezne dejavnosti ter prevzele več odgovornosti v zvezi z manj razvitimi državami ter znotraj skupnosti ponudnikov pomoči; je zaskrbljen zaradi širjenja vezane pomoči ter razvite države in večje države v vzponu poziva, naj ne uporabljajo te prakse;
  13. želi, da bi se zaradi skladnosti politik, ki jih izvaja EU, poglobilo sodelovanje med različnimi službami Komisije in Evropsko službo za zunanje delovanje ter tremi institucijami, torej Komisijo, Svetom in Evropskim parlamentom;

14. poudarja, da imajo evropska podjetja, njihova hčerinska podjetja in podizvajalci zaradi svoje teže v mednarodni trgovini ključno vlogo pri spodbujanju in širjenju socialnih in delovnih standardov v svetu; meni, da bi evropska podjetja, ki svojo proizvodnjo preselijo v države z manj strogimi socialnimi obveznostmi, morala prevzeti odgovornost, tudi pred evropskimi sodišči, za morebitno škodo in negativne zunanje učinke, ki jih utrpi lokalno prebivalstvo;
15. poziva Komisijo, naj izboljša usklajenost med svojo trgovinsko politiko in razvojnimi cilji za zagotovitev, da določbe v trgovinskih sporazumih z državami v razvoju ne ovirajo dostopa vseh do vode, zemlje in drugih osnovnih naravnih virov ter ne preprečujejo razvoja javnih storitev in dostopa lokalnih malih in srednjih podjetij do priložnosti, ki jih ponujajo javni razpisi;
16. poziva Komisijo in vse ponudnike pomoči, naj poiščejo inovativne oblike razvojnega financiranja in partnerstva za razvoj; glede tega spominja, da lahko javno-zasebna partnerstva, mikro krediti, dobički od dajatev na finančne transakcije in medsebojna posojila prav tako prispevajo k pospeševanju razvoja s pomočjo trgovine; podpira ustanovitev partnerstev jug–jug in tristranskih partnerstev; priporoča boljše usklajevanje razvojnih projektov, ki jih financirajo regionalne razvojne banke in Svetovna banka/Mednarodna finančna korporacija, ter bolj splošni uporabi medregionalnih programov financiranja, kot je Skrbniški sklad EU za infrastrukturo za Afriko; priporoča spodbujanje držav prejemnic, da vzpostavijo pravične, pregledne in celovite nacionalne davčne sisteme za zagotovitev trajnostnih virov finančnih sredstev;
17. meni, da bi morala merila za ocenjevanje politik in programov razvoja prek trgovine in naložb vključevati ne le statistike o rasti in trgovini, ampak tudi število ustvarjenih delovnih mest ter izboljšav v kakovosti življenja ljudi, ki živijo v državah v razvoju v smislu človeškega, socialnega, kulturnega in okoljskega razvoja.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	23.1.2013
Izid končnega glasovanja	+: 20 -: 1 0: 8
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	William (grof) Dartmouthski, Maria Badia i Cutchet, Nora Berra, Daniel Caspary, George Sabin Cutaş, Christofer Fjellner, Yannick Jadot, Metin Kazak, Franziska Keller, Bernd Lange, Vital Moreira, Paul Murphy, Franck Proust, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Henri Weber, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Paweł Zalewski
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Josefa Andrés Barea, Catherine Bearder, Emma McClarkin, Marietje Schaake
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Monika Hohlmeier, Peter Skinner, Nuno Teixeira, Sabine Verheyen

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	19.2.2013
Izid končnega glasovanja	+: 25 -: 3 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Thijs Berman, Michael Cashman, Ricardo Cortés Lastra, Véronique De Keyser, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Mikael Gustafsson, Filip Kaczmarek, Michał Tomasz Kamiński, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Jean Roatta, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Keith Taylor, Eleni Teoharus (Eleni Theocharous), Patrice Tirolien, Anna Záborská
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Philippe Boulland, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Enrique Guerrero Salom, Isabella Lövin, Gesine Meissner, Judith Sargentini
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	George Lyon